

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIKOVA ULICA 8. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za tuzemstvo: 15.20 L.

IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in Kraljevine Italije in tuzemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Zasledovanje sovražnika v Libiji

Pod neprestanim pritiskom osnih sil se umikajo britanske čete vedno dalje nazaj proti vzhodu, pri čemer imajo hude izgube

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 2. februarja naslednje 611. vojno poročilo:

Na Džebel so italijansko-nemške sile v lokalnih spopadih porazile nasprotnikove čete in nadaljuje svoj pohod. Letalska sila je navzile slabemu vremenu ponovno napadla umikajočega se sovražnika in bombardirala ladje v tobruškem pristanišču.

Na Malti so med napadalnimi operacijami nemške letalstva nekateri zadetki na nekem letališču povzročili obsežen požar; mnoga letala so bila uničena na tleh.

V napadu proti našemu konvoju, ki je bil omenjen v vojnem poročilu št. 609, so bila tri nasprotnikova torpedna letala z gotovostjo sestreljena, ne pa eno.

Najvišje odlikovanje poveljnika čet v Severni Afriki

Rim, 3. febr. s. Nj. Vel. Kralj in Cesar je odlikoval z velikim križem vojaškega Savojskega reda armadnega generala Et-toro Bastica, vrhovnega poveljnika Oboroženih sil v italijanski severni Afriki. Naj-

višje odlikovanje za vojaško hrabrost je bilo tako podeljeno hrabremu in sposobnemu poveljniku, čigar čete so v Libiji zadale po številu in sredstvih močnejšemu sovražniku tako hud poraz.

Posledice cirenajskih bojov

Z operacijami v Cirenaiji, 3. febr. s. Pomožna zasedba Bengazija potrjuje zmogovit razvoj osne protiofenzive in poraz, ki je bil Angležem prizadet v težki in srditi libijski bitki, ki se je pričela 18. novembra preteklega leta. Vse faze te velikanske borbe, ki se je nagibala sedaj na eno, sedaj na drugo stran in se je razširila od zapadne egiptiske puščave do meja Sirte, so dokazale visoki duh in odlične vojaške sposobnosti italijanskih in nemških sil. Novi silni angleški napori, s katerimi naj bi se bila zavela vsa Libija, se spremenili v poraz, ki ograža Angleže same. Preteklo leto je cirenajska bitka pomenila za Veliko Britanijo izgubo njenih postojank na Balkanu, letos izgubo Hongkonga in drugih važnih postojank na Pacifiškem oceanu in Daljnem vzhodu. Italijani so se skupno z Nemci zopet polastili Bengazija, Polotop angleškega imperija se je znova posteljal in njegovi strateški problemi se postali zopet nad vse zamotani.

Rim, 3. febr. s. »Daily Telegraph« piše v nekem dopisu iz Kaira: »Prezgodaj bi bilo napovedovati, kako se bo razvijala borba v Cirenaiji. Sovražnik uporablja znatno število lahkih italijanskih oklopnih voz, obenem pa tudi topove težkega kalibra. Gre za poskus kombinacije največje uničevalne sile z največjo gibljivostjo.«

Bern, 3. febr. s. Švicarski listi objavljajo v posebnih poročilih iz Londona iz avo zastopnika admiralitete, češ, »da so osne sile v Libiji dosegle zmago zaradi velikih ojačenj, ki so prišla ponoči po morju mimo Malte. Pred nekaj tedni je admiral Cunningham dejal, da je bilo 30% osnih konvojov v Sileškem prekopu uničenih, bržkone pa so sedaj v Londonu postali skeptični glede teh podatkov, ki jih uspehi osne ofenzive nikakor ne potrjujejo. Nadalje je v Londonu zatrjevalo, da je bil del čet v Bengaziju izločen in da se je baje umaknil po morju, ni pa izključeno, da je nasprotnik nekaj teh čet tudi ujele.«

Nemški listi o obletnici milice

Berlin, 3. febr. s. Listi objavljajo obširna poročila o manifestacijah v Italiji ob obletnici Milice ter posebno poudarjajo ponosne besede, ki jih je našel Duce ob tej zgodovinski obletnici zvesti oboroženi straži, revolucije. »Völkischer Beobachter« poudarja predvsem, da je fašistična milica, ki ji je bila poverjena glavna mislija v mirnem času, danes v borbi z mnogimi svojimi oddelki na vseh prizoriščih vojne, med tem ko drugi oddelki opravljajo važne naloge na notranji fronti.

Naloga nove norveške vlade

Berlin, 3. febr. s. Norveška nacionalna vlada pod predsedništvom Quislinga bo pričela odnose medsebojnega zaupanja in sodelovanja med Nemčijo in Norveščjo. Sam Quisling je povedal, da je glavna naloga vlade skleniti mir z Nemčijo. Norveška bo, tako pravijo v prstojah nemških krogih, prva sovražna država, ki sklepa separaten mir z Nemčijo.

Egiptaska vlada odstopila

Ankara, 3. febr. s. Iz Kaira poročajo, da je celotna egiptaska vlada podala ostavko.

Odmev Hitlerjevega govora

Italijanski narod in vojska delita Hitlerjevo prepričanje o končni zmagi

Monakovo, 3. febr. s. Odmev Hitlerjevega govora v Italiji je bil velik in vsi listi ga s poudarkom še naprej komentirajo. Hitler je opisal vsa »sredstva mednarodno socialistično in fašistično revolucijo, piše rimski dopisnik lista »Münchener Neueste Nachrichten«, in enakost ciljev v sedanjih borbi in to s tako plastičnimi besedami, kakršne je mogel izgovoriti samo človek, ki je že od pričetka imel določen cilj zediniti v borbi Italijanski in nemški narod. Italija je hotela pomembno dokazati tovarštvo, ki je nastalo po obeh revolucijah in bilo utrjeno v skupnih borbah s tem, da je poslala v Nemčijo svojo

delegacijo. Italijani so pravilno doumeli moč Hitlerjeve poročila o dolgem razvoju narodno socialističnega gibanja, ki je kljub protidržarjem dosegel največjastne zmagi. Italijanski narod, piše »Völkischer Beobachter«, je popolnoma doumela vzporednost med življenjem italijanskega in nemškega naroda, ki ga je tako značilno obrazložil Hitler v svojem govoru. Hitlerjeva topla beseda o tovarštvu v orožju med Nemci in Italijani je imela globok odmev v Italiji in Hitlerjevo prepričanje o zmagi je tudi prepričanje, ki ga ima italska vojska in italijanski narod.

Srditi boji na vzhodni fronti

Obstreljevanje Petrograda — Odbiti napadi na srednjem in severnem odseku bojišča — Sovjetske letalske izgube

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 2. febr. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

V južnem odseku vzhodnega bojišča je prišlo kljub hudim snežnim viharjem znova do srditih bojov. V srednjem in severnem odseku bojišča je bilo odbitih mnogo sovražnih napadov. Topništvo vojske je učinkovito obstreljevalo za vojno važne industrijske naprave v Petrogradu.

Ob južnovzhodni obali Anglije so nemška bojna letala z bombami zadela tri večje tovarne ladje, med njimi eno petrolejsko ladjo.

V Cirenaiji so oddelki oklopn armije »Afrika« zavzeli Barce in el Abiar. Skupne bojnih letalskih sil so posegale v nasledovalne borbe in zažgale sovražna skladišča vojnih potrebščin pri Marsa Matruh.

Nemške podmornice so v bližini kanalske obale potopile 1 rušilec, zapadno od Gibraltarja 1 korvetno ladjo, ob cirenajski obali in pred Murmanskem pa po 1 stražno ladjo.

V času od 24. do 30. januarja so izgubile sovjetske letalske sile 164 letal. Izmed teh je bilo sestreljenih 94 v letalskih spopadih, 13 od protiletalskega topništva, ostanek pa je bil uničen na tleh. V istem času so izgubile nemške letalske sile na vzhodni fronti 33 aparatov.

Berlin, 3. febr. s. V Doneški kotlini, in sicer vzhodno od Harkova, je neka pehotna divizija v glavnem sestavljena iz vojakov podonavskih držav, vzdržala štiri dni izredno hude sovjetske napade. Vsi napadi so bili odbiti. Sovražnik je utrpel precej hude izgube v enem samem kraju so našli 885 mrtvih, in 1.110 ranjenih.

Finski odsek

Helsinki, 3. febr. s. Poročilo o vojaških operacijah v zadnjih 24 urah poroča: Ničesar ni poročati s frontnih odsekov. Skupine finskih letal so z uspehom napadle sovjetska taborišča v področju Ingrije, on-

stran fronte pri Rajajokiju. Finsko letalstvo je učinkovito bombardiralo neko vas, kjer je bila utaborjena sovjetska pehota in to blizu fronte v vzhodni Kareliji. Sovražnik je utrpel hude izgube.

V severnem odseku fronte v vzhodni Kareliji so finski lovci napadli neko mešano sovražno letalsko skupno, ki je bila znatno jačja po številu. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni, tretje pa je bilo hudo poškodovano. Finski lovci so sestrelili nadaljnji dve sovjetški letali v istem odseku. Protiletalska obramba je sestrelila enega sovjetskega lovca. Sovjetski lovec, o katerem se je poročalo, da je bil poškodovan v letalskih spopadih dne 30. januarja, je bil v resnici sestreljen. Pri vseh teh spopadih finsko letalstvo ni imelo izgub.

Junaška smrt

Berlin, 3. febr. s. Na vzhodni fronti je padel vitez reda železnega križa letalski kapitan Wilhelm Stiess. Hrabri oficir je padel, ko je na čelu svoje skupine v nizkem poletu napadel sovražne črte.

Napadi na egiptsko obalo

Berlin, 3. febr. s. Nemški bombniki so z uspehom napadli vojaške objekte vzdolž egiptiske obale. Izbruhnili so obsežni požari.

Zapadna fronta

Berlin, 3. febr. s. Doznava se, da so skušali angleški lovci večeraj popolne preletati zapadno francosko obalo. Nemški lovci so se takoj dvignili in so sestrelili dve letali, ne da bi sami imeli izgube.

Berlin, 3. febr. s. Doznava se iz vojaškega vira, da so nemška bojna letala v teku večerajšnjega dne, ko so bila na izvidniškem poletu nad vzhodno angleško obalo, napadla neko 3.000 tonsko trgovsko ladjo in jo zadela z bombami. Ladja se je kmalu nato potopila. Druge skupine bojnih letal so napadle neko papirnico na vzhodni škotski obali in jo uničela z več bombami.

Maršal Göring v Rimu

Važni razgovori z Ducejem — Obisk pri nemških letalcih na Siciliji

Rim, 3. febr. s. Maršal Göring se na- haja od 27. januarja v Italiji. Dne 28. januarja se je več ur razgovarjal z Ducejem. Nj. Vel. Kralj in Cesar je sprejel maršala Göringa dne 29. januarja. Zvečer, dne 29. januarja je Göring odpoto-

val iz Rima v južno Italijo in je obiskal na Siciliji svoje oddelke ter ugotovil njih pripravljenost in njih borbeni duh. Dne 2. februarja se je Göring vrnil v Rim v svrhu novih razgovorov.

Bitka za Singapur

V Singapuru vlada vedno večji nered — Pomanjkanje živil — Upor domačinskih čet

Tokio, 3. febr. s. Včerajšnji jutranji navdušeno pišejo o pričetku bitke za Singapur, čigar usoda je zdaj odločena. Z zavzetjem celotnega Malajskega polotoka so se razbujale sanje o angleški hegemoniji v vzhodni Aziji. »Yomiuri« piše, da se je s pohodom japonskih sil na Malaji, ki so prevalele zmagoslavno v 53 dneh okrog 1.160 km in premagale najbolj neugoden teren, končala angleška oblast v tem odseku, ki bo naposled osvobodeno izpod lončevskega tiranstva, katerega je izvajal od leta 1867.

Tokio, 3. febr. s. Po vesteh z Malajsko fronte so se domače čete, ki beže skupno z angleškimi, uprle in niso hotele prekorati singapurskega mostu. V metu so bile uvedene stroge omejitve pri potrošnji živilskih potrebščin.

Bangkok, 3. febr. s. Singapurski radio je ukinil svoje oddaje. Glede ukinitve ni bilo dano nobeno pojasnilo.

Stockholm, 3. febr. s. V nasprotju s tem, kar piše angleški tisk glede angleškega umika z Malaje, doznava »Allehand« od objektivnih nevtrálnih opazovalcev, da je potekel umik v največji zmedenosti. Ob tej priliki so Angličje izgubili veliko količino vojnih potrebščin.

Bombardiranje Singapura

Tokio, 3. febr. s. Imperialni glavni stan potrjuje, da se je v teku zadnjih množinskih bombardiranj Singapura z japonskimi letali zapletlo v borbo 21 sovražnih letal, ki so skušala prestreči japonske letalce. Od sovražnih letal je bilo z gotovostjo sestreljenih 10, verjetno pa še tri nadaljnja letala. Eno japonsko letalo se ni vrnilo na oporišče.

Guvernerjev poziv prebivalstvu

Rim, 3. febr. s. Guverner Singapura je po radiu govoril prebivalstvu trdnjave in je povedal, da so prišla močna ojačenja v trdnjavo v zadnjih dneh Rekel je:

Obveščeni ste bili, po Churchilliu in drugih, da nam bo poslana pomoč v najkrajšem času. Lahko vam povem, da so prišla v zadnjih dneh močna ojačenja. Sir Shenton Thomas je izjavil tudi, da je smatral, da se je bitka za Singapur pričela. Bo brez dvoma huda bitka, toda ne buja od onih v Angliji. Na Kitajskem in v Rusiji. Ako prebivalstvo teh treh sil lahko prenaša totalno vojno, jo bo vzdržalo tudi prebivalstvo v Singapuru.

Poslanica angleškega kralja

Rim, 3. febr. s. Angleški kralj je poslal singapurskemu guvernerju sledečo poslanico:

V tej uri preizkušnje pošiljam vam in svojemu narodu v Singapuru, kakor tudi onemu na Kitajskem in v drugih državah, ki so si postavile med nami svoja ognjišča, svoje podžare. Medtem ko se imperialne sile hrabro bore proti številno močnejšemu sovražniku, vem, da bodo vsi na otoku izpolnili svojo dolžnost z enako odločnostjo in trdnostjo. Želim vam vsem na več sreče!

Črni dnevi za Singapur

Rim, 3. febr. s. Reuter poroča iz Bata-

vije: Zdaj, ko so se imperialne čete z Malaje umaknile na otok Singapur, je zelo verjetno, da bodo Japonci skušali najprej zapreti oskrbovalna pota, ki vodijo na otok. Gotovo je, da se pripravljajo za Singapur hudi dnevi. Njegovo prebivalstvo, ki šteje okrog en milijon Malajcev, Kitajcev, Indijcev in Evropejcev, bo podvrženo najhujšim letalskim bombardiranjem, ker Japonci lahko po mili volji uporabljajo japonska letalska. Otok lahko dosežejo tudi granatne topništva preko ožine. ako bodo Japonci namestili topništvo na obalah. Možno je tudi, da bo mesto bombardirano z morja toda to je manj verjetno, kajti angleška mimska polja in obalne baterije so dobro razmeščene, da lahko ogrožajo mornarico. Težak problem za otok bo oskrbovanje z vodo in so še drugi izredno težki problemi glede delavne sile in ne evropskega prebivalstva v primeru pomanjkanja živeža. Neposredna bodočnost Singapura resnično ne bo nič drugega kot »kri, delo, potenje in solze«.

Spopad na morju

Tokio, 3. febr. s. Poročilo imperialnega glavnega stana navaja: pomorske edince sovražnika, obsegajoče eno noško letal, križarke in torpedovke so se potvale na področju Malajskih otokov. Japonci so napadle in zažgale eno sovražno križarko in hudo poškodovale več drugih ladij. Neka pomorna japonska edince je bila lahko poškodovana. Ostale japonske ladje in zgradbe na kopnem niso utrpeli škod. Japonci so imeli 28 mrtvih in ranjenih.

Inseriraj v „Slov. Narodu“

Arhitektonska posebnost — zapornica na Ljubljani

Kakšna bo nova zapornica pri cukrarni — Stavbna dela morajo biti končana do 1. oktobra

Ljubljana, 3. februarja

O novi zapornici na Ljubljani pri cukrarni je bilo že mnogo napisane in dovoli je bila utemeljena potreba po njej. Zda pa naj opišemo to stavbo, predvsem drugo etapo del, ki je najvažnejša in ki mora biti končana do jeseni.

V Ljubljani imamo samo eno večjo stalno zapornico, in sicer v Gruberjevem prekopu. Manjša zapornica je pri Zalokarjevi tovarni ob ulici Gradaščice. Precej velika je zapornica ob razvodju Gradaščice in Malega grabna pod Bokalcami. Na Gradaščici je še ena manjša zapornica na Viču. Prejšnje čase, dokler je obratovalo kolezijsko kopališče, so v Kolezijski usmerjali vodo iz Gradaščice v bazen. S tem smo našli vse stalne zapornice v Ljubljani. Zapornica na Ljubljani v Trnovem je pa začasna. Nekaj časa je stala ob ulici Gradaščice, ko so pa Ljubljano regulirali tam, so morali zapornico prestaviti ob razvodju Gruberjevega prekopa. Med regulacijskimi deli je bil nekaj časa tudi jez na Ljubljani na Kodeljevem. Ta jez je bil posebnost, ker je zadrževal vodo, da ni prodrala v zaprti del struge — navzgor, to se pravi od sočaja Ljubljane in Gruberjevega prekopa proti mestu. Postavitve začasne zapornice na Ljubljani v Trnovem tudi ni bilo enostavno delo. Leseno ograjenje je moralo dobiti trdne temelje in močne betonske opornike. Delo je zahtevalo precej stroškov. Brez te zapornice pa bi bila regulacijska dela in betoniranje stalne zapornice pri cukrarni sploh nemogoče. Leseno ograjenje začasne zapornice bo kmalu dotrajalo in če bi ne dobili kmalu stalne zapornice, bi bilo treba začasno temeljito popraviti.

Betonski jezovi in zapornice se navadno ne odlikujejo po arhitektonski strani. Njihova oblika je prilagojena predvsem potrebi, statiki in dvigalnim napravam. Tako ne moremo n. pr. govoriti o zapornici v Gruberjevem prekopu, da je arhitektonska posebnost. Nova zapornica pri cukrarni bo budila pozornost tudi po svoji arhitekturi. Pri izdelovanju načrta ni imel besede le tehnik, temveč tudi arhitekt. Načrt za gornji ustroj zapornice je izdelal že pred leti arh. J. Plečnik.

Preprosti ljudje so se čudili, da je bilo toliko dela pri tej zapornici, ki je v samih tleh. Toliko so lahko čitali o tem delu, ki je pa ostalo napoj skrito. V prvi etapi del so delavci kopali globoke temelje za nosilno ograjenje zapornice, močne opornike. Del stavbe pa, ki sega v zemljo, seveda ni viden. Delo prve etape je bilo najtežje zaradi terenskih težav. Poročali smo, da je bilo delo večkrat ustavljeno zaradi nalivov. Voda je zalila temelje in naplavila mnogo blata in prod.

Končno so se pa vendar pokazali temelji iz tal in s tem je bilo delo prve etape končano. Delo druge etape je bilo razpisano in oddano jeseni. Prevzelo ga je ljubljansko podjetje ing. arh. Tomaž Strkelj. V delo druge etape spadajo vsa stavbna dela zgornjega ustroja zapornice, a razen tega še ograja med šentpeterskim mostom in zapornico.

Nosilno ograjenje zapornice, trije oporniki, ki so močnejši kakor stolpi, povezani z mostom, bo velika stavba, kar spredvidimo iz proračunske vsote, pa tudi iz številnih potrebne gradiv. Glede na samo širino struge bi stavba ne bila posebno velika, toda upoštevati moramo, da bo precej visoka. Zapornica bo segala še celo nad nabrežje okrog 10 m, torej približno tako visoko kakor dvonadstropna hiša. Konstrukcijo sestavljajo trije oporniki ali stebri, po 11 m dolgi in 2,5 m široki. Oporniki bodo visoki od gladine vode do mostu 10,5 m, nad mostom pa 8,5 m. Višina opornikov bo torej znašala 19 m. Nad mostom, ki ga tehnično imenujejo »posluževalni most«, bodo stebri vrtli in v njih bodo postavljene strojne dvigalne naprave. Že iz tega je razvidno, da bo ta zapornica po svoji zunanosti bistveno drugačna od zapornice v Gruberjevem prekopu. Dvigalne naprave bodo povsem skrite in ne bodo »kazile« lica zapornice. Projektant je dal močan poudarek na pročelje zapornice, ki bi naj krasila okolico ter ji bila prilagojena v arhitektonskem pogledu. Pri tem je nedvomno mislil na bodoče lica okolice, ki bo prej ali slej drugačno, saj bodo n. pr. cukrarni in šentpeterski vojašnici najbrž kmalu štete ure.

Kako velika stavba bo nova zapornica, spredvidimo nekoliko že iz tega, da bodo porabili samo za oblogo opornikov okrog 600 kv. m klesane kamna. Kaj to pomeni, iboste lažje razumeli, če povemo, da ima površino 600 kv. m pročelje petnadstropne hiše, 20 m visoke in 30 m dolge. Že s pripravo kamna za oblogo je mnogo dela. Na srečo pa delavci lahko kiješajo kamen tudi pozimi, ker se lahko pred mrazom umaknejo v zaprti ali vsaj pokrit prostor. Da bo pročelje lepše, monumentalno, je arhitekt določil kamnito oblogo. Tako se bo ta zapornica tudi v tem pogledu ločila od one v Gruberjevem prekopu.

Toda kamnita obloga ni edin dekorativni element pročelja zapornice. Višinski; zaključek stebrov in profili bodo iz umetnega kamna. Prav tako bo most iz umetnega kamna. Razen tega bodo pročelje krasili še posebni okrasni elementi; zapornica bo imela dva pročelja. Na spodnji strani bo v pročelje vključen most, ki ga bodo pomagali nositi štirje stebri. Kot zaključek teh stebrov bodo glave iz umet-

nega kamna. Na zgornji strani proti šentpeterskemu mostu bodo izstopali iz opornikov tudi trije stebri, ki bodo zaključeni z žarami iz umetnega kamna.

Za betonska dela bodo porabili približno 1400 m³ gramozna in peska, 12.000 kv. železa in 50 vagonov cementa, kar dovolj jasno pove, da gre v resnici za veliko stavbno delo. Večina gradiva je že pripravljena, zagotovljena je pa tudi redna dobava cementa. Zato je upanje, da bodo lahko delali brez ovir.

Delati so začeli v začetku novembra. Pri betonskih delih so bili delavci zaposleni še v začetku januarja, dokler ni pritisnil hud mraz. Zaposleni so pa še vedno kamnoseki, ki pripravljajo kamen za oblogo.

Podjetje je prevzelo delo za približno 704.000 L in se obvezalo, da ga bo končalo do 1. oktobra. Vse pa kaže, da bo delo lahko gotovo še mnogo prej, saj je lepo napredovalo že doslej. Glavno je, da so si preskrbeli gradivo. Betonirali bodo začeli zopet, čim bo popustil najhujši mraz. Če ne bo mrzleje kakor —4°, bodo delo lahko nadaljevali brez škode za beton. Zato je upanje, da bodo že čez nekaj tednov delali v polnem obsegu.

Razen del pri sami zapornici je treba omeniti še posebej tako zvano ribjo steno, ki bo narejena vzdolj desnega brega. Služila bo kot prehod ribam, da bodo lahko prehajale iz spodnjega dela struge, pod zapornico, v zgornji del. Zgraditev takšnega kanala ni preprosta zadeva. Upoštevati je treba, da mora biti v cevi vedno dovolj vode, kljub precejšnemu padcu, kar zahteva ureditev posebnega vodnega sistema. Kanal bo zaradi tega razdeljen v manjše predele, tako da bo voda tekla v kaskadah iz predele v predele. Da bo v cevi vedno dovolj vode, ne glede na to ali bo zapornica zaprta ali ne, bo potrebna posebna dvigalna naprava. Kanal bo loral biti tudi primerno zračen in razsvetljen, ker pa ribe tudi dihaajo in temnega prehoda bi se izogibale. Cev (ribja steza) bo 80 cm široka in 1,50 m visoka, pravokotna v prerezu. Dolga bo približno 36 m. To bo prva »ribja steza« pri nas.

Kakor rečeno, med dela druge etape spada tudi ograja med šentpeterskim mostom in zapornico na obeh nabrežjih. Ograja bo iz umetnega kamna in na vsakem nabrežju približno po 130 m dolga. Razen tega bodo splinili teren na obeh nabrežjih.

V zadnji etapi del, ki bo razpisana najbrž že letos, bodo montirali in dobavili strojne, kovinske dele zapornice. Vrata zapornice se bodo dvigala in spuščala na električni pogon.

nico ter se tolažili z njo, češ, tedaj bo konec hudega mraza. V resnici je bilo v nedeljo še precej mrzlo in pihala je neprijetna burja, a včeraj jutraj se nam je zdelo na prostem bolj prijetno kakor v nezakurjenih sobah. Sneg se je ponujal že v nedeljo, ko se je v višjih zračnih plasteh jug spoprijel z burjo. Zdelo se je, da je zmagala burja. Jug na vendar se ni položil oziroma. Zato so se tople in zračne plasti včeraj še zelo mešale in snežilo je skoraj ves dan. Pri tleh se je uveljavljala burja in sneg je bil suh, zgornj pa je kraljeval jug. Letos nam pošiljajo samo izvrstno blago: doslej smo dobili vselej suh, droben sneg o kakršnem so smučarji prejšnja leta smeli komaj sanjati.

Zdaž je smemo vsaj misliti na pomlad, čeprav ne vemo, kdaj se bo začela. Kolesarji ne smemo verjeti. Po kolesarju se bo pomlad začela že čez dobrih šest tednov. Vendar pa upamo, da nas ne bo zeblo še šest tednov, saj se je sedanja zima začela že oktobra, tako da je doslej trajala nad četrto leta. Naj torej traja še ta mesec in

nihče se ne bo smel več pritoževati, da je bila prekratka. Nekateri prerokujejo že zdaž, da bo letošnja pomlad zgodnja prav zaradi tega, ker se je zima začela tako zgodaj in ker je bil januarski mraz tako »sloiden«. Tudi mi bi vas radi tolažili z napovedmi, toda ker se je prerokbe navadno ne uresničijo, ne napovedujemo, kako dolgo nas bo še zeblo. Z zanesljivostjo pa smemo trditi, da bomo dobili še večkrat dobro metro snega. Ni na seveda zanesljivo, da bo vedno tako suh kakor je bil doslej. Pričakovati tudi smemo, da nas bo še nekaj dni v tem mesecu najbrž prav tako zeblo kakor v januarju v najbolj mrzlih dneh. V vseh hujših zimah so bili namreč najmrzlejši dnevi v februarju (čeprav je bila povprečna mesečna temperatura februarja višja kakor januarja), zato najbrž tudi v tej zimi ni še konec mrzlih dni. Februarja namreč doseže zračni tlak večkrat letni maksimum in kadar je »baromet visok« pozimi, je navadno zelo mrzlo. Veseli bomo lahko, če se ta napoved ne bo uresničila.

Našli so »zbirko« srebrnega jedilnega pribora

Zalka si je z brezhibnim vedenjem pridobila zaupanje gospodarjev, nato pa jih je okradla — Ne pričakovana najdba med preiskavo

Ljubljana, 30. januarja.

Da si nesolidni gostje javnih lokalov radi vzamejo za »spomin« kakšen kos jedilnega pribora, zlasti srebrne žličke, vilice in nože, so skusili menda že vsi kavarnarji in restavratrji. To je že tako običajno, da že spada skoro k režiji. Večinoma pa se vsa večja podjetja skušajo zaščititi proti takim prisilnim »darilom« tako, da dajo vtisniti na ročaje svoje ime v celoti ali pa začetnice. Prej ali slej tak zaščitni ukrep vsaj izjemoma dovede do uspeha in se torej izda.

Vedno pa niso vsi krivi gostje in kakor kaže primer, ki ga je v četrtke razpravljal sodnik poenice okrožnega sodišča, so nevarnejši tudi v tem pogledu tisti, ki se profesionalno pečajo »z zbiranjem« tuje lastnine.

Restavrat »Uniona« je lanske jeseni zaposlil med drugim osebjem tudi Rozaljo Stanislovo. Kmalu po njenem nastopu pa so zmanjkovale uslužbenec, zlasti ženskam razne stvari: nogavice, toaletne potrebnosti in drugo. Zalko so osumili, da ni ravno dušna do tuje lastnine, vendar pa, ko je nekoč nekemu uslužbenecu zmanjkala ura in so preiskali njene stvari, je bila preiskava negativna. Vsaj glede ure je bilo iskanje zaman, našli pa so pri njej več kosov mila in večjo količino sladkorja, kar ji je bilo odvzeto. Ker so se tatvine ponavljale, je restavrat njo in neko Ano P. odpustil. S tem pa zadeva še ni bila dokončno rešena. Zalka jo je začela šele odločno zapletati, dokler ni prišel trenutek, ko se je vse razpletlo in je vanjo posvetila prava luč.

Zalka je namreč potem v avgustu nastopila službo služkinje v družini državnega uradnika Ivana J. Ni bilo treba ravno dolgo čakati in tudi v novem okolju je njen prihod povzročil neljube posledice. Gospodar je na primer pripeljal polne domove, ključ obesi na žebelj v stanovanju in šel z ženo k popoldanskemu počitku. Toda ko je kasneje vstal in pogledal za kolesoni, ga že nikjer več ni bilo. Zalka je bila zelo razburjena, ker pa se je dotlej vedla tako, da ji gospodariji niso mogli nič očitati, nje niso osumili. Zatem pa je vedno kaj zmanjkalo, tako da so Zalko končno le odpustili. V celoti se je njena podjetnost pokazala šele po njenem odhodu, ko je žena gospodarja ugotovila, da ji manjka cela vrsta stvari, med drugim 5 kg masti, zlata ženska zapestna ura, 6 kg sladkorja, prekaje-

no svinjsko peče, kozarec marmelade, volnena otroška obleka, zavitek žilike mešanice, garnitura ženskega perila, zlato nalivno pero in še mnogo drugega, tako da je ocenil okradeni gospodar škodo na približno 5000 lir.

Ko se je zadeve lotila policija in ni bilo mogoče ugotoviti, kje so stvari, saj je Zalka odločno tajila, da bi bila kaj vzela, pa je okradeni gospodar zadel pravo. Opozoril je policijo, da se Zalka pozna po zgoraj omenjeni v Unionu z njo opuščenimi Ani P. z Marijo P. in njenim možem. Z detektivom sta obiskala stanovanje obeh zakonov in tamkaj so se odkrili prvi dokazi za Zalkino krivdo: na dan je prišla mast, zlata zapestna ura, 6 kg sladkorja in preka-jeno svinjsko peče. Med preiskavo pa se je razkrila krivda tudi za greh iz Uniona. Detektiv je na stanovanju našel 8 malih srebrnih žlic, eno veliko, 6 srebrnih vilic in 6 srebrnih nožev z oznako LKB (Ljubljanska kreditna banka?), nadalje 8 malih srebrnih žlic, tri velike srebrne žlice, troje srebrnih vilic in 6 srebrnih nožev z oznako »Uniona«. Kasneje je okradeni gospodar stopil tudi do Zalkine matere in tudi tam našel nekaj svojih stvari, tako da je marsikaj dobil povrnilo, kljub temu pa trpi še precejšnjo škodo.

Po končani preiskavi so se morali včeraj Zalka, Marija P. in njen mož France zagovarjati pred sodnikom, prva zaradi tatvine po § 314, oba zakonca pa zaradi prikrivanja ukradenih stvari po § 333-II k.z. Razprava je bila zelo živahna in so se vsi trije obtoženci zelo zgornovo otepati vsake izpovedi priči, ki jih je bremenila. Včasih se je razvila kar burna debata in so padali očitki kar povprek. Seveda so vsi obtoženci zanikali krivdo, le Zalka je priznala tisto, kar ji je bilo dokazano.

Iz načina zagovora obtožencev in izjav priči pa je nedvomno izhajalo, da je obtožnica utemeljena in sodnik je vse tri obso-dil. Zalka je bila spoznana za krivo tatvino v vseh primerih razen kolesa, oba zakonca P. zaradi prikrivanja ukradenih stvari. Zalka je bila kaznovana na 6 mesecev strogega zapor, na izgubo častnih pravic za dobo enega leta in mora povrnati vso škodo. Olajšilno je bilo pri njej zlasti, da je bila doslej nezakazovana. Oba P. sta bila obsojena na 1 mesec strogega zapor in vsak po 300 din denarne kazni ter izgubo častnih pravic za dobo enega leta. Vsi obtoženci so proti kazni prijavili priziv.

Svobodno pristanišče v Fiumi

Madžarska zunanja trgovina z drugimi južnovzhodnimi državami gre deloma po Donavi, deloma pa tudi preko Jadranskega in Egejskega morja. Madžarska je pa že dolgo čutila potrebo po lastnem pristanišču. Že lani jeseni so se pričela pogajanja z Italijo, da bi dobila madžarska zunanja trgovina primerna stavišča v Fiumi. Končno je bil dosežen med madžarsko nacionalno svobodnopristaniško družbo ter italijansko skladiščno družbo Aziende dei Magazzini Generali di Fiume, lastnico največjih skladišč v fumiškem pristanišču, sporazum, po katerem dobi madžarska družba v najem nekaj skladišč italijanske družbe, le-ta pa dobi od madžarske družbe v budiimpeštanskem svobodnem pristanišču na razpolago odgovarjajoča zemljišča.

Te dni je bila v Fiumi svečano otvorjena podružnica budiimpeštanske družbe za svobodna pristanišča. Pod vodstvom predsednika kr. rečne in pomorske paroplovne družbe in ravnatelja madžarske družbe za svobodna pristanišča se je od-peljala večja delegacija v Fiume, da odpelje svobodno pristanišče. Pri tem je bilo z italijanske strani izraženo upanje, da bo Fiume postala zopet eno najvažnejših pristanišč Madžarske.

nova 90, 4. Napoli ... 9. Trieste ... 12. Bologna.

Razen prvega švicarskega moštva, ki je, kakor smo poročali že včeraj zmagalo proti Nemcem na Dunaju, je v nedeljo gostovala v Nemčiji tudi reprezentanca Curiha. Njen uspeh je bil vsekakor izdatnejši. Moštvo Monakova ji je podleglo 4:1.

Hrvatski hokejistom se je končno posrečilo priti v inozemstvo kot reprezentanca. Toda prvi začetek je bil vendarle malce prehud poper. KAC jih je v Celovcu namahal meni nič, tebi nič 15:1 (2:0, 7:0, 6:1).

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 3. februarja: Blaž, Oskar DANASJE PRIREDITVE
Kino Matica: Vrtoglavlca
Kino Sloga: V sinje višave
Kino Union: Nedolžna ali kriva
Umetnostna razstava slikarjev Nandeta in Draga Vidmarja v galeriji Obersnel na Gosposvetski cesti

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjtin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Iz Spodnje Štajerske

— Civilna poroka v Laškem. V Laškem sta se civilno poročila Maksimilijan Andri-njek z Anemarijo Fasswald.

— Nova grobova. V Mariboru je umrl sodar Josip Gerlušnik, star 84 let, pri Sv. Križu nad Mariborom je umrl Anton Baluh, star 58 let.

— Vinčarski tečaj. 1. marca bo odprtjen v vinčarski šoli v Kapeli pri Slatini Radenčih 9-mesečni vinčarski tečaj, v katerem bo dana vinčarskim in kmečkim sinovom možnost izobrazbe v sadjarstvu in vrtnarstvu, pa tudi v vseh drugih kmetijskih strokah. Tečajniki bodo imeli brezplačno hrano in stanovanje.

— Predavanja o nemški poeziji iz sedmih stoletij. Asta Sdhhaus iz Berlina, ki se je vrnila iz Švedske, Belgije in Holandske, kjer je priredila več predavanj, bo predavala na povabilo štajerskega Heimata bunda jutri v Mariboru o nemški poeziji iz sedmih stoletij. Pozneje bo predavala tudi v Celju in Ptuj.

KAJ ENOSTAVNO.

Gost: Ne gre mi v glavo, od kod tako trd piščanec.
Natakar: Iz trdega jajca seveda.

Maksimalni cenik štev. 5

veljaven od 3. februarja 1942-XX

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je na podlagi navedbe št. 17 z dne 9. maja 1941-XIX določil naslednje maksimalne cene in prodaji na debelo in na drobno za spodaj navedeno blago.

Maksimalne cene določajo v kategorični obliki mejo, pod katero se morajo stvarno gibati cene pri veletrgovcih in trgovcih na drobno; iz tega naravnost sledi, da je mogoče prodajati nižje kakor po maksimalni ceni, toda nikoli višje kakor po njej.

Trgovci na drobno, ki nimajo v zalogi blaga cenejših vrst, so dolžni prodati po trošku po isti maksimalni ceni enako blaga višje vrste.

a) Na drobno:

1. KRUH TESTENINE, MOKA, RIŽ, FIZOL. Kruh iz enotne moke: v kosih od 100 do 200 g kilogram L 2,40 v kosih od 200 do 500 g L 2,30 v kosih od 500 do 1000 g L 2,20; Testenine iz enotne moke kilogram L 4,20 (trošarina za kg L 0,15); pšenična moka, enotna L 2,60 (troš. L 0,05); koruzna moka, enotna, L 2,20 (troš. L 0,05); riž »Splendor« L 3,20 (troš. L 0,30); fizol prima, nizke vrste L 4,65 (troš. L 0,05); visoke vrste (prekalar) L 5,25 (troš. L 0,05).

2. OLJE, SLANINA, MAST, SUROVO MASLO, MARMELEDA. Jedilno olje (olivno) liter L 12,50 (troš. L 0,60); surovo maslo kilogram L 28,90 (troš. L 0,50); trebusina (panceta) kg L 22— (troš. L 1,60); slanina (sveža) kg L 12— (troš. L 1,60); soljena L 16,50 (troš. L 1,60); prekajena L 15,40 (troš. L 1,60); mast kg L 16— (troš. L 1,60); marmelade: a) v steklenih lončkih od 1 kg L 18,15 (troš. L 1,20) b) v posodah iz lepenke od 1 kg L 18,40 (troš. L 1,20) c) v posodah iz lesa od 1 kg L 18,40 (troš. L 1,20) d) v posodah iz lesa od 1 kg L 17,05 (troš. L 1,20) e) v posodah iz lesa od 1 kg L 17,05 (troš. L 1,20) f) v posodah iz lepenke od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) g) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) h) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) i) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) j) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) k) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) l) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) m) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) n) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) o) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) p) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) q) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) r) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) s) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) t) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) u) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) v) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) w) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) x) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) y) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20) z) v posodah iz lesa od 1 kg do 5 kg 500 g L 17,05 (troš. L 1,20).

b) Na debelo:

1. TESTENINE, MOKA, RIŽ, FIZOL (cene za 1 stot). Testenine iz enotne moke L 360—; pšenična moka, enotna L 227,30; koruzna moka, enotna L 195—; riž »Splendor« L 281—; fizol prima nizke vrste L 405—; visoke vrste (prekalar) L 455—.

2. OLJE, SUROVO MASLO, MAST, SLANINA, MARMELEDA. Jedilno olje (olivno) L 1056—; slanina, osoljena lir L 1340—; mast L 1293—; surovo maslo L 2650—; trebusina (panceta) L 1804; marmelade: a) v steklenih lončkih od 1 kg L 1750—; b) v posodah od 1 kg L 1521—; c) v posodah od 1 kg L 1338—; d) v posodah od 1 kg L 1403—; e) v posodah od 1 kg L 1275—; f) v posodah od 1 kg L 1275—; g) v posodah od 1 kg L 1275—; h) v posodah od 1 kg L 1275—; i) v posodah od 1 kg L 1275—; j) v posodah od 1 kg L 1275—; k) v posodah od 1 kg L 1275—; l) v posodah od 1 kg L 1275—; m) v posodah od 1 kg L 1275—; n) v posodah od 1 kg L 1275—; o) v posodah od 1 kg L 1275—; p) v posodah od 1 kg L 1275—; q) v posodah od 1 kg L 1275—; r) v posodah od 1 kg L 1275—; s) v posodah od 1 kg L 1275—; t) v posodah od 1 kg L 1275—; u) v posodah od 1 kg L 1275—; v) v posodah od 1 kg L 1275—; w) v posodah od 1 kg L 1275—; x) v posodah od 1 kg L 1275—; y) v posodah od 1 kg L 1275—; z) v posodah od 1 kg L 1275—.

3. KIS, vinski, hektoliter L 350—; špirtitri L 250—.

4. MLEKO kondenzirano doza za 880 g z 48 doz L 634,50, doza za 385 g, z 48 doz L 301,30.

5. SLADKOR v kockah stot L 749,20, sladkorna sirna, stot L 736—.

6. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

7. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

8. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

9. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

10. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

11. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

12. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

13. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

14. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

15. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

16. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

17. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

18. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

19. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

20. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

21. DRVA in MILA. Drva: Ljubljana, franko postaja ali dostavljena v hišo ne razžagana, mehka stot L 1910 bukova in enakovredna za prostorninski met. L 126—.

ite le v Medarni, a la »Zirovsk« in vse
jubljana, Zidovska vrste drugih čevljev
1. 6. 12T po naročilu izdeluje
in sprejema popravila
Mrak, Sv. Petra c. 30.

Izprehod ob Marmorni cesti

V teh krajih se je nekoč zlomilo angleško-ameriško prijateljstvo

Kakor smo omenili že v prejšnjih člankih, je Malajski polotok znan tudi po svojem rudnem bogastvu. Posebno bogata so tam ležišča kositra, ki je zlasti potreben v vojni industriji, prav tako pa je znan malajski kavčuk, ena najbolj redkih gospodarskih dobrin.

Redkega evropskega potnika po teh zanimivih krajih vabi že od daleč plodna ravnina pokrajine Wellesley, najstarejša obdana zemlja Malajskega polotoka, da bi si jo ogledal in se prepričal o njenem razkošnem bogastvu. Čezno vodi odlične ceste, prepletajo pa jo tudi odvodni kanali in železnice. Malajci goje na njej riž. Evropeci pa so jo na najsmotnejši način izrabili za gojitve sladkornega trsa. Industriji, ki jih je na tem delu Malajskega polotoka precej, vodijo seveda evropski strokovnjaki. »Pokrajina«, kakor ji domačini splošno pravijo, se mora zahvaliti za svoje sedanje blagostanje in to je bila dolga leta zapuščenost in da je zemlja v tem času zbirala v sebi za plodnost prepotrebne sile in snovi, vendar pa njene plodnosti nihče ni črpal.

Nekako v tistih letih je porasla tudi moč Penanga, ki je leta 1805 postal glavno mesto tedanjega predsedstva Vzhodnoindijske družbe — East India Company — na svoji pomembnosti in oblasti torej enak Madrasu in Bombaju. Toda to je trajalo samo do leta 1829.

Ze leta 1847 je Singapur v vsakem pogledu prekosil Penang. Penang je potem počasi umiral in je v nedolgi prihodnosti leta 1896 zapustilo samo 2653 parnikov z okoli dva milijona registriranih ton, medtem ko se je istega leta v Singapurskem pristanišču zadržalo 4551 morskih orjakov, ki so imeli nad štiri milijone registriranih ton. Istega leta je dosegel trgovski promet v Penangu vrednost blizu 92 milijonov straites dolarjev, v Singapuru pa je znašal 251 milijonov. To je bilo v letu, ko na izvoz kavčuka, zdaj najvažnejšega izvoznega predmeta, še niso niti pomisljali.

Od Penanga do Singapura
Kljub neprestanemu izpodpiranju s strani Singapura je Penang vendarle ohranil še svoj pomen kot pristanišče za vskladiščanje precejšnjega dela pridelkov ne le malajskih držav, marveč tudi bogate vzhodne obale Sumatra.

Vožnja od Penanga do Singapura skozi razne morske ožine, mimo skoraj neizpranih izvirov zemeljskih olj in mimo naprav »Langkatas«, ki oskrbuje pokrajino s petrolejem in bencinom, traja zdaj le 8 ur. Pri Penangu so še tudi naprave »Eastern Smelting Company«, ki so podobne ureditvam v Singapurskem pristanišču in ki so jih zgradili Nemci. Zaradi teh naprav — tam pridobivajo in čistijo kositer — se je na prelomu med 19. in 20. stoletjem zlomilo angleško-ameriško prijateljstvo. Yankes, ki v svoji državi nimajo kositra, se tedaj poizkušali prodreti v angleško kositrsko monopolsko področje.

Angleži in Američani zdaj skupno skrbijo, kaj bo z Malajskim polotokom in z njegovo oblastjo v teh pokrajinah, saj ožine okoli Singapura niso važne samo zaradi kavčuka, ampak tudi zaradi kositra in wolframa, ki je zlasti potreben za jačanje jekla. Še pred mesecem dni je bil ta kraj nenavadno varen za vojne načrte in dejanja angleških veličanstev.

Poleg nestetih tisočev to kositra so dovažali za vskladiščanje v Penang tisoče in tisoče ton kavčuka. Zalozke kavčuka, zemeljskih olj, kositra in wolframa v tem prav za prav izpodrinjenem mestu so imele ogromno, skoraj neocenljivo vrednost. Kakor je bil padec Hongkonga po zavzetju nasproti ležečega pristanišča Toulona neizbežen, je bil Penang izgubljen v trenutku, ko je živni sovražnik proti pričakovanju zavzel del pokrajine Wellesley, ki leži nasproti Penangu.

Mesto večnega dežja
Obmejna reka Krian na jugu pokrajine ni bila niti najmanjša zapreka za sodobno armado, ki je prodirala vzdolž železniške proge. Na drugi strani reke kažejo pokrajine prav tako prijazno kot bogate in z največjo skrbjo ter ljubeznivo obdelane zemlje. Ti kraji pripadajo že Persku, polotoški senior-državi. Tam je tudi Tajping, prijazno glavno mesto pokrajine, ki je s svojih 4450 mm dežja letno pravo mesto večnega dežja. V Tajpingu je bil tudi sedež angleških oblastnikov in velmož. Odeček železnice proti pristanišču Portwell, ki se skriva v gostih gozdovih, omogoča Tajpingu dostop do morja ter redno zvezo s Singapurom in Penangom, ki je dostopen tudi po vodni poti.

Blizina visokih gor je dala tudi pobudo za izgradnjo prve »Hill-Station« — postaje v gorah po vzorcu naselij Darjeelinga in Simle. Na tej postaji, ki pa je prav za prav

prijetno letovišče, iščejo zavetja pred hudo vročino evropski uradniki, ki je zanje nižinsko podnebje skoraj nevzdržno. V teh hribovih prav lahko prenašajo podnebje tudi avstralske krave, ki dajejo dobro mleko in ki je v nižinah zanje pretoplo. Na planinskih višinah cvete tudi razno evropsko rastlinje, ki uspeva, kakor tudi sadno drevje, prav dobro. Še više v gorah so drugi domovi, kjer lahko angleška gospoda, če si ravno zaželi, z največjim zadovoljstvom zmrzuje ob pravih angleških kaminih.

Perak je bila prva zapreka, ki so nanjo v sedanji vojni naleteli Japonci. V teh krajih, kjer so se gore že precej znižale, so se zmerom ogromni pragozdovi, ki so v njih japonske čete morale pokazati svojo sposobnost in vztrajnost v borbi s skoraj nepremagljivo naravo. Del japonskih čet je prodiral skozi pragozdove, druge čete pa so prodrale ob železnici in po 6 m široki, prebeli Marmorni cesti, ki so njeni mostovi iz kamna in železa zdaj pokazali, da zmorejo vsako, tudi največjo težo.

Na vzhodni obali polotoka je priroda sama poskrbela za lažje prodiranje vojske. Tam je ustvarila široko cesto s trdim morskim peskom, ki po njem vojaštvo lahko naglo napreduje.

Kavčukovo krzno

Malajski kraji na vzhodni in zapadni obali polotoka niso zanimivi samo z gospodarskega, marveč prav toliko tudi s čisto estetskega stališča.

Potniki opazi zlasti na zapadni obali čuden način dela, ki mu je bil dotlej popolnoma neznan. Odkrivajo se mu namreč preproste tovarniške ureditve, kjer na pol gozdu izlivajo kavčukovo mleko skozi posebna rešeta v kvadrataste ploščate školjke.

ki se v njih mleko potem strdi. Na tisoče Malajcev je zaposlenih pri tem delu, ki z njim, kakor pravijo, pridobivajo »kavčukovo krzno«.

Med grmovjem se spet kažejo dolge vrste vrvi, ki so podobne takšnim kakršne uporabljamo pri nas za obešanje perila. Te vrvi izdelujejo s pomočjo posebnih valjčkov iz tekočega kavčuka in je to delo, ki ga vidimo v tem delu Malajskega polotoka na vsakem koraku. V plantažah kavčuka imajo angleški bogataši in gospodarstveniki vložena ogromna bogastva, ki dosega v našem denarju milijarde. Med kapitalisti ne zastajajo prav nič niti Kitajci, ki po svojem ogromnem premoženju kar nič ne zastajajo za angleškimi in ameriški milijardarji. O tem neizmernem bogastvu Kitajcev zgornjo pričajo tudi značilni kitajski dvorci v Penangu, Singapuru in v stari Malacii, pa tudi v Ipohu in v Kuala Lumpur. Ti dvorci so urejeni z vsem vzhodnim razkošjem in so podobni starodavnim palačam prebogatih mandarinov v Peipingu in Sanghaju.

Na poti po Malajskem polotoku vidimo v gostih gozdovih na starih debelih kavčuka posebnih obročih, ki so z njimi debela opasana, iz narezane drevesne skorje pa se cedi dragoceni beli sok v majhne posode. Na tisoče kavčukovih debel izkoristajo v teh gozdovih in pridobivajo iz njih to nenavadno redko surovino. Neverjetno je, s kakšno čudovito spretnostjo opravljajo Malajci to delo, toda pri vsem tem zaslužijo zelo malo. Dobitek od vsega imajo samo kapitalisti, ki zaslužijo na Malajskem polotoku naravnost fantastične vsote. Malajski polotok je neizprana zakladnica za tujce, ki so sebi nabasali žepa, za preproste domačine in njihovo blagostanje pa niso storili skoraj nič.

Veliko zanimanje za koncert Ljubljanskega komornega orkestra

Otvoritveni koncert obsega zanimiv in pester spored

Violinski virtuoz docent KARL RUPEL

Ljubljana, 3. februarja.

Za koncert Ljubljanskega komornega orkestra, ki bo 9. februarja v Filharmonični dvorani, vlada v vsej javnosti veliko zanimanje. To je dokaz, da si je ljubljansko glasbeno občinstvo takih prirediteljcev že dolgo želelo ter da je bila pobuda g. docenta Rupla vseskozi topla sprejeta.

Kakor smo že omenili, predstavlja komorni orkester zbor prvostopenjskih glasbenikov. V sedanjih sestavi šteje petnajst članov in sicer pet prvih violin, tri druge violine, tri viole, tri čela in kontrabas. Vsak izmed teh instrumentov je važen sam po sebi in zahteva najboljšo zasedbo. V tem pogledu je imel g. doc. Rupel srečno roko. V orkestru so zbrane najboljše osebe iz vrst naših glasbenikov, tako da že samo to dejstvo jamči za umetniško višino koncerta. Pod večšo roko in umetniškim vodstvom g. docenta Rupla, ki se bo pri tej priliki predstavil našemu glasbenemu občinstvu v vlogi dirigenta, se je izoblikoval Ljubljanski komorni orkester v ansambl, ki bo zavzemal eno najvidnejših mest na področju naše glasbene reprodukcije in delal čast našemu glasbenemu središču.

Spored prvega koncerta Ljubljanskega komornega orkestra je izbran z velikim umetniškim razumevanjem in prinaša tudi zanimivo novost: Odmor bo izpolnil solistični nastop naše najodličnejše pevke gđ. Valce Heybalove, ki jo bo spremljal na klavirju naš znan pianist g. Bojan Adamič. Tudi to novost v našem koncertnem sporedu bo občinstvo brez dvoma toplo pozdravilo.

Otvoritveno točko sporeda tvori Vivaldijev koncert za orkester v A-molu, ki ga je odlično preinstrumentiral E. Molinari. Vivaldi je klasični predstavnik zgodnjega italijanskega violinskih koncertov. Živahna melodika in virtuozne partije dajejo njegovi delu posebno značilnost. Vivaldi uživa svetovni sloves in zato je prav, da ga postavljamo tudi Ljubljanski komorni orkester na svoj spored, da ga tako približa tudi našemu glasbenemu občinstvu.

Druugo točko sporeda, ki predstavlja izpopolnitev na mesto odmor, je prevzela, kakor smo že omenili, gđ. Heybalova. Zapela bo niz pesmi iz Schumannovega cikla »Pesniška ljubezen«. Pri nas je vsakakor edinstven pojav v naši koncertni kroniki, da se pevec loti večje forme in to iz pevsko-tehničnih in muzikalnih razlogov. Zato tem bolj pozdravljamo nastop naše primadone Peroka za uspeh sta njen neobčutljivi talent in njen mentor ravatelj g. J. Bettetto. Spremljal jo bo g. Bojan Adamič.

Naslednja točka sporeda so tri kompozicije našega plodovitega skladatelja L. M. Škerjanca za godalni orkester. Škerjančeve skladbe bodo vsakekor privlačna točka tega koncerta. Njegova dela govore sama zase.

Sledil bo Fauréjev Andante moderato za klavir in godalni orkester. Klavirski part je prevzel g. Bojan Adamič, naš znan pianist, ki je že ponovno dokumentiral svoje znanje in obvladane instrumenta. Fauré spada med prve francoske mojstre komorne glasbe.

Zaključna točka sporeda je Bachov koncert za dvojne gosli s spremljevanjem godalnega orkestra. Izvajala ga bosta g. prof. L. Pfeifer in koncertni mojster opere A. Kermelt, vigrara dvojica Ljubljanskega kvarteta. Bachov koncert spada med glasbene bisere in ni dvoma, da bo v izvedbi Ljubljanskega komornega orkestra nudil višek umetniškega užitka.

Že ta kratek pregled sporeda kaže, da bo prvi koncert Ljubljanskega komornega orkestra res pomemben dogodek v našem glasbenem življenju. Zato se prav posebno opozorjamo na to prirediteljeve ljubelepe glasbe in jim priporočamo, da si pravčasno preskrbe vstopnice v Matični knjigarni.

STOPNICE

Najdaljše stopnice na svetu imajo na Kitajskem. Začenjajo se v Tajšanu in volijo naravnost v tajšansko svetišče, zgrajeno na 1500 m visoki gori. To neskončno svetišče ima 6800 stopnic. Tudi najboljše planince rabi za pot do vrha in nazaj 14 do 15 ur.

Nebo v februarju

Solnce preide 19. februarja ob 8.47 sedaj veljavnega časa iz znamenite Vošnjara v znamenje Rib. Zaradi večje oddaljenosti od Zemlje se njegov konni premier dozdevno manjša. Dan se podaljša ta mesec za eno uro in pol, raste pa tudi poldnevniška višina solnca nad našim obzorjem.

Luna se izpreminja ta mesec takole: 1. je ob 10.12 nastopila polna luna, 8. ob 15.52 bo sledil zadnji krajec, 15. ob 11.12 mlaj in 23. ob 4.40 prvi krajec. Naša zvesta spremljevalka bo 11. najbližje, 23. pa najbolj oddaljena od zemlje. Ko nam bo najbližje, jo bomo videli pod kotom 32 min. in 31 sek., ko bo pa najbolj oddaljena se bo kot zmanjšal na 29 min. in 36 sekund.

Glede vidnosti posameznih premienic velja za Merkurja, da bo ves mesec neviden, ker bo večji del meseca zalit s solnčno svetlobo. Proti koncu meseca se bo znova pojavil ob zori pred vzhodom Solnca, vendar ga bo zelo težko opaziti zaradi njegovega položaja in zaradi mraka. V nekoliko ugodnejšem položaju bo Venera, čeprav so opazovalni pogoji tudi zanjo močno podobni tistim Merkuriu. V drugi polovici meseca pa jo bo ob zori lažje zaslediti zaradi močnejše svetlobe in ker se dvigne mnogo prej pred vzhodom Solnca.

Mars, Jupiter in Saturn so v prvi polovici meseca nedostopni za opazovanje. Proti koncu pa so skupno v konstelaciji Bika, ja jih je mogoče opazovati prvi del noči. Najdlje bo mogoče opazovati Jupitra, Mars in Saturn dosežeta 24. dozdevno njihovo največjo blizino in bo Saturn tri stopinje in pol južneje od Marsa. Najbližje bosta luni dozdevno 22. februarja, 22. in 24. februarja bodo Mars, Jupiter, Saturn in Luna navidezno zelo blizu v nebeskem odseku v konstelaciji Bika.

S pomočjo instrumentov bo mogoče zaslediti za nekaj časa po polnoči Urana v konstelaciji Bika, pred polnočjo pa Neptuna v konstelaciji Device, dokaj visoko nad obzorjem.

Izšla je nova slovenska knjiga:

„Nikodemova žena“ (Zapiski neverjetnega advokata)

Ljubljana, 3. februarja

Ob novem letu se je pojavila na našem knjižnem trgu nova izvirna slovenska knjiga znanega pisatelja Rudolfa Kresala. Izdala jo je založba »Hram«. Knjiga bi zaslužila pozornost že zaradi tega, ker je ena prvih slovenskih izvirnih leposlovnih del v Ljubljanski pokrajini. Kritika se doslej v listih še ni oglašila. Pač pa čitamo na ovitku knjige dve oceni književnikov dr. P. Karlin in dr. A. Slodnjaka. Dr. Karlin je zapisal, da je »pisatelj, ki zna tako budno in tanko prislusniti utripom človeškega srca, z lepo besedo razgrnil pred zavzetega čitatelja snov la meščanskega socialnega okolja. Pridobil pa je še na površinski izgradnji dogajanj in na plastiki podajanja. Dr. Slodnjak pa pravi, da se povest odlikuje po jasni besedi in živili misli. Tudi oblikovno je delo posrečeno: pripovedovanje v prvi osebi daje prikazovanju težek, usodnega konflikta notranjo odkritost, intimitetnost in verjetnost.«

Čeprav je Kresal tudi v tem svojem delu ostal zvest sam sebi in je »Nikodemova žena« dušeslovni roman, delo, ki nam kaže bolj notranjo stran dejanja kakor zunanjo, se vendar zdi precej drugačno od »Studenta Stefana«, ki je mnogo obsejnejši ter ima že zunanje značilnosti romana. »Student Stefanu« so nekateri kritiki pripisovali, da je pretežek in da prevladujejo v njem preveč temne barve. Opazili so pesimizem, ki ga pa vendar ni toliko, da bi ne bila očitna sled nepremagljive življenjske radosti in ljubezni prav do tistih, ki se najbolj ogorčeno bojujejo iz mračnih globin. Zaradi tega »pesimizma« so prezrili druge značilnosti pisateljevega dela, značilnosti, ki jih ni mogoče uvrstiti kratkomoledno in pomanjkljivosti in napake. Res, Kresalovi junaki precej filozofirajo ali »globokoumijo«, toda priznati je treba, da v življenju lahko srečamo tudi takšne ljudi in da imajo ljudje pravico do globokomunih besed, ki kažejo najtanjše odtenke življenja — vsaj v knjigah. To velja predvsem za »Studenta Stefana«, med tem ko se »Nikodemova žena« že po obliki pripovedovanja, v prvi osebi, kakor da čitamo v resnici zapiske, precej razlikuje. Tu je dejanje tudi bolj strnjeno in, čeprav so analize notranjih ovjev oseb povesti dovolj podrobnosti, se vendar glavna nit pripovedovanja ne izgublja.

Čitatelj rad prizna, da je snov obdelana zanimivo in nikakor ne plehko. Pisatelj nam je prikazal zanimivega moža, tako izvirnega, da razumemo malo ironičen podnaslov dela. Toda ta odvetnik je samo neverjetno do te mere, kakor je neverjetno samo življenje, kakor so navadno nerazumljivi motivi človeškega dejanja in nehanja, dokler se ne poglobimo dovolj v notranjost človeka. Pisatelj je v tem delu izvajal zmago dobrega nad slabim, zmago čustva na strastni in razvratom. Morda se zde takšne zmagave v življenju redke, toda ali jih nismo prav zaradi tega tem bolj veselili? V tem delu je pač dovolj očitno, kako so se motili tisti, ki so pisatelja proglasili za pesimista.

Razumljivo pa je, da pisatelj ne more gledati v življenje le lepih strani. Zato nam je prikazal dve ženi, ali dve podobni žene; naravno ali nepokvarjeno, z zdravimi ženskimi nagibi in ženo, ki je izgubila sama sebe, se zastrupila z razvratom, ko so se ji izmalčili mladostni, deklinski ideali. Dve ženi: prva, ki se vedno bolj bliža svoji pogubi, ki se lovi v vrtincu, da bi vendar ostala na površju in čuti potrebo, da se izpove človeku, izbranemu idealu, ki naj dopolni, česar ji ni mogel dati »prince deklinskih sanj in ne moči; ta notranja po-

vega položaja in zaradi mraka. V nekoliko ugodnejšem položaju bo Venera, čeprav so opazovalni pogoji tudi zanjo močno podobni tistim Merkuriu. V drugi polovici meseca pa jo bo ob zori lažje zaslediti zaradi močnejše svetlobe in ker se dvigne mnogo prej pred vzhodom Solnca.

Mars, Jupiter in Saturn so v prvi polovici meseca nedostopni za opazovanje. Proti koncu pa so skupno v konstelaciji Bika, ja jih je mogoče opazovati prvi del noči. Najdlje bo mogoče opazovati Jupitra, Mars in Saturn dosežeta 24. dozdevno njihovo največjo blizino in bo Saturn tri stopinje in pol južneje od Marsa. Najbližje bosta luni dozdevno 22. februarja, 22. in 24. februarja bodo Mars, Jupiter, Saturn in Luna navidezno zelo blizu v nebeskem odseku v konstelaciji Bika.

S pomočjo instrumentov bo mogoče zaslediti za nekaj časa po polnoči Urana v konstelaciji Bika, pred polnočjo pa Neptuna v konstelaciji Device, dokaj visoko nad obzorjem.

habljena ženska je živ kontrast dekleta, ki čista, trdna, vase verujoča čaka na moža in končno zmagava — prav zato, ker je nepokvarjena.

Ne bomo iskali drugih odlik te knjige, dovolj je, če ugotovimo: kdor jo čita čista srca, ga bo oplemenitila in mu vlila vere v življenje.

Knjigo je opremil avtor sam in nas tudi s tem prijetno presenetil: oprema je res okusna. Knjiga obsega 168 strani in je razdeljena na dva dela.

Mrzlo podnebje — veliki nosovi

Ljudje imajo različno velike nosove. Etnolozi so se zanimali, od kod ta pojav in dognali so, da ne gre za kod naključje, temveč da je velikost nosu odvisna od podnebja. Saj ima človek nos v prvi vrsti zato, da se segreje v njem vdihani zrak, da ne pride prehladen v pljuča, ki bi se sicer prehladila. Posledica: čim bolj suho in mrzlo je podnebje kraja, kjer človek živi, tem večje delo mora opraviti nos. Zato pravijo etnolozi, da imajo ljudje v krajih z mrzlim podnebnjem velike nosove, v vročih krajih pa majhne. Prebivalci mrzlih krajev imajo dolge nosove, nosne hrčice pa nekoliko ožje in nižje.

Da pa prebivajo zdaj skupaj ljudje z različno oblikovanimi nosovi se ne smemo čuditi, ker se kažejo posebnosti v izgradnji telesa tudi pri izpremenjenih klimatičnih razmerah še skozi več pokolenj, preden nastopi prilagoditev. Nekateri etnolozi so skušali gledati tega delati zaključke glede preseljevanja pednih plemen. Če bi ta teorija držala, bi sledilo iz nje, da so priselili tisti Indijci, ki imajo dolge nosove z ozkimi in visokimi nosnimi hrčci, iz severnih krajev. O pravilnosti hipoteze glede dolžine nosu se da sklenati tudi po okostnjakih iz ledeno dobe. Ljudje iz te dobe so morali imeti daljše nosove, kakor jih imajo povprečno zdaj.

Pomlad bo letos zgodnja?

V začetku drugega januarskega tedna so videli nad Jeruzalemom velike jate ptic selivk, letelih proti severu. Iz tega bi se dalo sklepati, da bomo imeli letos zgodnjo pomlad.

Radio Ljubljana

SREDA, 4. FEBRUARJA 1942-XX

7.30: Poročila v slovensčini. 7.45: Pesmi in melodije, v odmoru napoved časa. 8.15: Poročila v italijanskini. 12.15: Kmečka godba. 12.40: Koncert kitarista Karla Hladkega. 13: Napoved časa — poročila v italijanskini. 13.15: Komunikle glavnega stana Oboroženih sil v slovensčini. 13.20: Orkester Cetra pod vodstvom Barzizze. 14: Poročila v italijanskini. 14.15: Koncert pod vodstvom Gaudiosa. 14.45: Poročila v slovensčini. 17.15: Koncert ljubljanske Glasbene Matice pod vodstvom L. M. Škerjanca. 19: Tečaj italijanske poučbe prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovensčini. 19.45: Pestra glasba. 20: Napoved časa — poročila v italijanskini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini. 20.40: Fantazija, orkester in zbor pod vodstvom Petrala. 21.20: Predavanje v slovensčini. 21.30: Simfonično zborovni koncert pod vodstvom Giuseppa Mule, v odmoru vesti v slovensčini. 22.45: Poročila v italijanskini.

Ezio d'Errico

Nos iz lepenke

26

Doktor Milton je pogledal na uro in zamrmral: »Pol dveh bo že, oprostite, da sem vas toliko časa zadržal.«

Tedajci se je začel glas komisarja Richarda: »Doktor Milton, gospod markiz... ali bi bila tako prijazna pa bi prišla v salon?«

V pritličju je bilo zbranih več ljudi, med katerimi je doktor Milton spoznal sodnika Gosselina, fotografa in izvedenca Lavisa.

Komisar Richard se je obrnil k markizu Henriju de Villeroju in rekel: »Z dovoljenjem gospoda sodnika, ki je tu prisoten, lahko jutri pokopljete svojega pokojnega strica... Do jutri ostane vila zaprta, in vsi, ki so tu, bodo morali dovoliti, da jih preiščejo, preden kateri odide. Gospod sodnik in jaz bova pri preiskavi navzoča. K pogrebnim slovesnostim smejo v vilo samo tisti, ki jim jaz dovolim. Upam, da sem govoril razločno.«

Markiz de Villeroj je nekam osuplo pogledal okrog sebe, nato je zajecjal: »Torej ostane truplo do jutri kar tako... zapuščeno?«

»Lahko vam dovolim, da naročite dve redovnici, ki bosta čuli pri njem, a drug ne sme nihče v hišo.

Opozarjam vas tudi, da bo vila zunaj strogo zastražena od mojih nadzornikov.«

»Ali, za Boga, čemu vsi ti ukrepi?«
»Povem vam samo enega izmed mnogih vzrokov: Domnevam, da je briljant še v vili, in želim, da ostane tu do trenutka, ko jo bodo mogli izvedenci ko-rento preiskati.«

»Torej mislite, da so morile...«
»Ničesar ne mislim, dragi gospod, ampak samo odrejam, kar mi veleva previdnost, ne izvemši niti ukrepov, ki se vam zde povsem nesmiselni; za svoje ravnanje pa odgovarjam oblastvom.«

Po teh besedah se je komisar obrnil k nadzorniku Harpu in vprašal: »Kje je oblačilnica?«

Nadzornik, ki je imel zdaj ves naerč vile v malem prstu, je takoj odgovoril: »Tamle...«

»Prav... doktor Milton, ali hočete dati dober zgled?«

»Rade volje.«
»Nadzornik aHarpe, začnite preiskavo z osebo mojega prijatelja Milтона... Kadar bo kdo preiskan, lahko odide, prej pa mora dati naslov svojega stanovanja, oziroma — v sobarjevem primeru — naslov gostinca, kamor pojde spat. Jutri ob sedemnajstih se snidemo pred hišno ograjo.«

Nihče ni nič oporekel, in romanje v oblačilnico se je pričelo. Tisto bore sonca, ki je sijalo dopoldne, je bilo že izginilo za gostim zastorom megle, in skozi okna si videlo, kako se je drevje na Inkmannovem bulvarju v kalnem zraku počasi razkrajalo nad sencami

starih izvoščkov, ki so namesto rekviriranih taksijev vstajali iz grobov.

Preminili markiz de Villeroj (ta čas so ga bili položili na posteljo z baldahinom) se je pod svojimi navoženimi brki smehljaj tej procesiji zastarelih vozil, kakor bi se po smrti pasel škodoželjnost nad motoriziranim Parizom, ki ga ni mogel nikoli vzljubiti.

VI poglavje

PRGIŠČE PEPELA

»Dovolite?«
»Naprej... kaj pa je?«

Mož s klotastimi narokavniki je v prvem hipu presenečeno obstal, ko je videl za pisalno mizo Richarda v redingoti, s črno ovratnico in živordečo rozeto v gumbnici (kar vse je dajalo komisarju videz požeheljskega župana, pripravljajočega se, da otvori novoletno sejo), potem pa je zamrmral: »Zunaj sta dva novinarja...«

»Spusti ju noter!«
Stvar je bila tako nenavadna, da je celo doktor Milton, ki je ždel v svojem naslanjaču tik ob kurilni napravi, zavzel pogledal.

»Videli boste, da prihajata v Villerojevi zadevi!«
»Menda... napravimo torej francoskemu plemstvu malce reklame... saj tako nihče več ne govori o njem...«

Na te besede, izgovorjene s tisto nedoločno mešanico resnobne in podsmeha, ki jo je Milton dobro po-

znal in ki je pri komisarju običajno napovedovala udružano jezo, se doktor ni upal črniti.

Novinarja so takoj spustili v sobo. Bila pa nista navadna poročevalca, temveč zastopnika dveh informacijskih agencij evropskega slovesa.

»Sta prišla zaradi Villerojeve zadeve?«
»Da, tako je... rada bi vedela...«

»Stvar je hitro povedana... Markiz de Villeroj je bil večeraj zjutraj ubit v svoji vili... z žezljem so mu razbili glavo... Vse kaže, da uboj ni bil premišljen, temveč, denimo... nasledek preživahne obrambne kretnje s strani zločin...«

»Nagib?«
»Podoba je, da tatvina, kajti iz vile je izginil — vsaj tako pravi nekač ubitega — briljant velike vrednosti... zgodovinski dragulji, o katerem vam lahko postreže z obširnejšimi podatki doktor Milton, ki je tu navzoč...«

»Sum pada...«
»...na tistega, ki je storil zločin v Amelijini ulici.«

»A, to je bila zadeva z lepenkastim nosom?«
»Tako je.«

»Torej ste tudi na truplu markiza de Villeroja...«

»Da, našli nos iz lepenke... Evo, tu sta oba!«
Tako govoreč je komisar vzel iz predala pisalne mize dva lepenkasta nosova ter ju položil med črnilnik in stojalo za papirje.